

Länsstyrelsen
Värmland

Värmländska byggnadsminnen

Bessemerverket i Hagfors

Kommun:	Hagfors
Socken:	Hagfors
Funktion:	Industriminne
Tillgänglighet:	Bessemerverket ligger inne på järnverkets område och kan bara besökas efter överenskommelse med Uddeholm Tooling AB.

Beskrivning

Under 1870-talet anlades vid Hagforsen det moderna järnverk som ännu idag är i drift. Hit skulle Uddeholmsbolaget koncentrera sin verksamhet, som vid det laget var utspridd på ett flertal olika hytt- och bruksanläggningar. Här införde man de senaste tekniska nymodigheterna, bland annat bessemermetoden, vilket möjliggjorde framställning av stål i stor skala. År 1880 togs Bessemerverket i bruk. Verket var igång fram till år 1959.

Det bevarade bessemerverket har två konvertrar - päronformade, stjälpbara ugnar - som ursprungligen kommer från Gustafsfors bruk. I det intilliggande blåsmaskinrummet står en blåsmaskin, konstruerad av ingenjör F. G. Atterberg, som är tillverkad i Sunnemo. Bessemerprocessen kom, liksom Martinprocessen och Thomasprocessen, att revolutionera stålindustrin vid 1800-talets slut. Möjligheten att masstillverka stål hade stor del i framväxten av det industriella samhället. Götstålprocesserna, som de även kallas, hade också den negativa konsekvensen att många äldre järnbruk tvingades lägga ner på grund av att de blev olönsamma i konkurrensen med de nya, betydligt modernare och storskaligare anläggningarna. Teknikhistoriskt är bessemerverket i Hagfors synnerligen intressant eftersom denna form av industriell utrustning endast finns bevarad på ett fåtal platser i Europa.

Själva byggnaden har fasader av sinnersten och taket är täckt med plåt. Järnverket i övrigt har successivt byggts om och växt till sig med nya anläggningar. Sedan andra världskriget har Hagfors järnverk blivit så gott som fullständigt nybyggt. Till de byggnader som rivits hör bland annat den imponerande dubbelmasugn som uppfördes för att förse bessemerverket med tackjärn. Masugnen revs vid mitten av 1930-talet. Två stora kolhus finns dock fortfarande kvar på området.

Skyddets omfattning i sammandrag

Exteriör, fast inredning och maskinell utrustning i bessemerverket och blåsmaskinrummet samt omgivande markområde.

För fullständig skyddsföreskrifter, kontakta Länsstyrelsen.

Lästips

- Andersson I, *Uddeholms historia*, Stockholm 1960
- Backlund A-C (red), *Boken om Bergslagen – Resa i en levande historia*, Stockholm 1988.
- Jakenberg K-E, *Uddeholms aktiebolag 1870-1985*, Nykroppa 1991.

Ändringsinformation

Datum: Kommentar:

2007-11-09 Första versionen - huvuddelen av informationen hämtad från tidigare byggnadsminnesbeskrivningar.